RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI BA. = SỐ THỨ 2425 — MỖI SỐ: 0$10 — NGÀY CHỦ-NHẬT 19 AVRIL 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur adjoint : NGUYỄN-V.-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

HANOI

	Ba tháng	Sáu tháng	Một năm
Một năm	6$ 00	6$ 00	6$ 00
Các hàng xa	»	8. 00	8. 00
Các công sở	»	8. 00	8. 00
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 20
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

	Ba tháng	Sáu tháng	Một năm
Ngoại quốc	8$ 00	8$ 00	14$ 00
Nhà giây thép	3. 00	3. 20	6. 00
Người đứng mua báo	1. 80	1. 65	3. 00
Đổi địa chỉ (gửi tem)	0. 50	0. 50	1. 00

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion . . . . 0$ 30 le c/m
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ le ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái hi-vọng tốt cho học-sinh mình du-học ở Pháp

Mới đây báo *Presse Médicale* có đăng tin rằng Y-khoa đại-học đường Paris có thưởng cho M. Nguyễn-văn-Tung, là cựu học-sinh trường thuốc Hà-nội một cái huân-chương bằng bạc về bài luận-thuyết của ông trong khi thi tiến-sĩ có bàn đến bệnh chẩn là một thứ bệnh ở Đông-dương hay mắc phải lắm.

Người mình xưa kia theo học chữ nho, chuyên theo một lối văn-chương, chỉ chăm một việc từ chương kỹ tụng, thuộc lấy nhiều sách cổ, nhờ lấy nhiều văn cũ, để thu-nhặt lấy tài-liệu làm văn mà tranh khỏi đoạt giải ở chốn khoa-trường, những người theo học xưa kia, thiếu gì người có thông-minh, có tuệ não, học lực cũng giỏi, văn tài cũng giỏi, nổi tiếng ở trong đám làng nho, mà vì cách học của mình sai lầm và chật hẹp như thế, cho nên phần nhiều người cũng chỉ vun giồng được kỳ-tinh, mà ngộ-tính vẫn ít thấy mở mang; người ngoại-quốc đã có người chê cái liệt-điểm sự học của mình, thật cũng không phải là lời nói quá khắc, ta không dám ẩn-hủy vậy.

Từ ngày khoa cử cũ đã bỏ, văn-hóa Âu-châu đã truyền bá sang cõi Á-đông, người mình mới hiểu cái công hiệu của học-thuật mới mà tỏ lòng ham muốn, chánh-phủ cũng theo cái lòng khuynh hướng của người mình, mới tùy thời sửa đổi, mà chương-trình học cũng đã nâng cao lên dần dần. Từ ngày trường Cao-đẳng Đông-pháp mở ra, bạn thiếu-niên anh-tuấn của mình cũng đã nhiều người nô-nức hoan-nghênh, vui lòng học-vấn, gia công nghiên cứu, sự học hành cũng đã thấy tiến-tới nhiều. Hằng năm những người tốt-nghiệp ở trường ra, cũng đã nhiều người nhờ công dạy dỗ tập rèn mà thành tài đạt đức; tuy vì với người thành tài ở các nước văn-minh thì vẫn còn thua kém, mà trình-độ học bây giờ vì với mươi lăm năm về trước, thì tiến bộ thật cũng đã nhiều. Không những là thế, lại còn nhiều người có cái mục-đích cao xa, cái chí khí to tát, nhân lúc tuổi giàu sức mạnh, hoặc là nhà có sẵn tư-bản, hoặc là mày mò tìm cách nọ cách kia, không ngại gì đường sá, không quản gì thì giờ, cố công vượt bể trèo non, để theo học cho đến nơi đến chốn, cái phong trào du học nước Pháp, mới tràn trải càng ngày càng rộng. Quả như câu tục-ngữ ta đã nói: đi cho biết đó biết đây, ở nhà với mẹ biết ngày nào khôn, người mình đi ra ngoài, kiến văn càng được rộng rãi, trí-thức càng được mở mang, cũng đủ sức theo đuổi với người ở trong các trường đại-học, đã có người này đỗ được bằng này, người kia lĩnh được bằng kia, thật cũng đã bõ cái công lặn lội, mà đạt được cái mục-đích cao xa. Nghiệm như chuyện ông Nguyễn-văn-Tung vừa thuật ở trên kia, thật không những là một cái vẻ-vang riêng cho bọn thiếu niên du-học ta, mà lại là một cái hi-vọng tốt cho cả học-sinh Nam-Việt mình, và về cái tiền-đồ tiến-hóa của xã-hội ta cũng đáng mừng mà có điều trông cậy vậy.

Xem như thế thì đủ biết người mình cũng có thông-minh, cũng có tuệ não, kỳ tinh cũng đã đủ theo việc học, mà ngộ tính cũng không phải là toàn không; chỉ vì xưa kia lối học đã sai lầm mà cách học lại phiền toái, khiến cho thông-minh của người ta không khai thông ra được mấy, mới mang cái tiếng chê là ít ngộ-tính, đến bây giờ còn chưa rửa được hết. Hiện nay đã có người nhờ lối học giản-dị, cách dạy khôn khéo, mà học-vấn cũng đã tinh thâm, thông-minh cũng đã khải phát, đã góp được một sự nghiên-cứu có giá-trị ở giữa trường đại-học đất văn-minh, thế thì người Nam ta quyết không phải là một nòi-giống ngu hèn, không đủ sức đua-đuổi với người ở trong trường học-chiến. Chánh-phủ đã tự nhận lấy cái trách-nhiệm quí báu làm thầy bảo-dạo cho người Nam, vào khoảng mươi lăm năm nay trường Cao-đẳng Đông-pháp mở ra, để dung thụ bọn thiếu-niên anh-tuấn, học qui học khóa cũng đã theo cái trình-độ tiến tới của người mình mà một ngày một nâng cao lên. « Người Nam đủ sức học được đến đâu, thì chánh-phủ hết lòng dạy cho đến đó » quan Sarraut đã nói, chắc cũng không đến nỗi là một lời lừa dối ta vậy. Bây giờ thấy bọn thiếu-niên Việt-Nam đã có người xuất sắc ở trong học-giới như thế, tất lại lấy làm vui lòng mà hết sức giúp đỡ cho. Những người có chí-khí cao xa, muốn đi ra ngoài để rộng đường học vấn, chánh-phủ chắc cũng dẫn đường chỉ lối, mà cách đi lại tất cũng thêm dễ-dàng; những người theo học ở trường Cao-đẳng Đông-pháp ngày nay, chắc cũng phần nhiều rồi là du-học-sinh các đại học đường nước Pháp sau này, mong được tu-nghiệp luyện tài để thành ra người hữu dụng ở trong xã-hội. Vậy có thể nói trước được rằng bọn thiếu-niên anh-tuấn ta, lắt là nối gót mà dậy, chen vai mà ra, đem hết trí-tuệ thông-minh để đua đuổi với người trong sự học-vấn, việc vinh thưởng ở Paris lần này, tức là một cái dẫn tuyến cho hàng trăm hàng ngàn việc vinh thưởng của bọn thiếu niên anh tuấn Việt-Nam sau này vậy.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

Vô tuyến điện Indopacifi
Ngày 18 Avril 1925

Tiền thuế thu ở nước Pháp trong tháng mars

Các khoản thuế thu nhập trong tháng mars được 3.038.927 nghìn quan. Số thuế thu được trong sáu tháng đầu năm nay so với ba tháng đầu năm ngoái thì được 664 triệu.

Cuộc Toàn-quyền xứ Algérie

Ông Maurice Violette mong bổ chức Toàn-quyền xứ Algérie.

Cái nạn cộng sản ở nước Bảo

Trong khi cất đám tướng Georgiff, thì một quả bom nổ ở nhà giáo-đường. Một trăm người bị nại. Trong số ấy có quan nguyên thượng-thư chiến-tranh Ma da roff. Hai trăm người bị thương.

Đã bắt nhiều người. Hiện đã yên.

Tin Trung-hoa

Quảng-đông đối với Đường-kế-Nghiêu

Từ khi Đường-kế-Nghiêu thông điện nhận chức phó nguyên súy quân Quảng-đông thì ở Quảng-châu chia ra hai phái: Dương hy-Mẫn và Lưu-chấn-Hoàn thì chủ trương việc hoan nghênh Đường. Hồ-hán-Dân và bọn thanh niên quân nhân thì chủ trương việc cự tuyệt Đường. Vì vậy mà cái tình hình ở Quảng-đông ngày nay lại càng rối lắm.

Phạm-thạch-Sinh ở Quảng-tây có điện cho Hồ-hán-Dân rằng nếu đảng nào thực hành việc hoan nghênh Đường thì Phạm sẽ mang quân về đánh ngay.

Nghe tin Đường có vị điện về Bắc-ninh tổ ý cùng Tôn-Khoa tiếp hiệp, đem đội Khoa về làm tinh trưởng đất Quảng-đông, Đường làm như vậy là muốn cho cái địa vị phó nguyên súy của mình được chóng xong.

Lý liệt Quân ở Bắc-kinh cũng toàn nhận Đường làm phó nguyên-súy, nhưng muốn được cái chức thực là Đường thực tâm theo chủ-nghĩa đảng quốc dân.

Thủy tai ở Trào-Sán

Mới mấy hôm nay ở Trào-châu và Sán-đầu vì mưa dầm mãi, nên nước sông lên to, ngày 5 avril vừa rồi, đê hộ thủy có nhiều nơi bị vỡ. Nhân dân bị lần hại rất nhiều.

Cũng vì trận thủy tai ấy mà một viên võ quan là Trương-dân-Đạt là một viên đảng tướng thuộc về quân đội Hứa sùng-Trí trong khi đến Sán đầu đự nghị việc quân đảm thuyền bị chết đuối, không tìm thấy xác đâu cả.

Cuộc hội-nghị quốc-dân đảng

Quốc dân đảng triệu tập cuộc đại hội đại-biểu toàn quốc lần thứ hai, nhưng chưa định nơi nào làm hội sở cả. Phái cộng-sản thì chủ trương mở ở Quảng-đông, phái phản đối chủ nghĩa cộng sản thì chủ trương mở ở Bắc-kinh.

Đường-kế-Nghiêu viếng Tôn-Văn

Mới đây ở Vân-nam Đường-kế-Nghiêu có làm lễ viếng Tôn-Văn rất là trang trọng. Lễ đặt tại nhà đại nghị trường. Trước tượng Tôn có viết mấy câu rằng:

Cộng hòa thiên cổ, tiên-sinh thiên cổ,
Trung quốc nhất nhân, thế giới nhất nhân

Tiên sinh cổ bất hủ,
Sinh vi dân hữu, tử vị quốc hồn.

Đường cùng liên thuộc và các quan lĩnh sự các nước đến dự lễ đều đứng trước tượng Tôn đứng yên một hồi lâu, chứ không quỳ lạy gì cả. Đường cũng đọc điếu văn.

Cuộc hội-nghị thiện-hậu

Đại-biểu tín Vân-nam nhân chính-phủ chấp nhận cho đại biểu quan nhân Vân-nam được dự hội, cho là có ý phá hoại cuộc tây-nam, tuyên bố xin ra hội.

Cuộc hội-nghị Trung Nga

Cuộc hội-nghị Trung Nga kinh phí định mỗi tháng là 35.000 đồng. Số ấy bộ Tài-chính phân trả 25.000 đồng bộ ngoại giao phân trả 40.000 đồng.

VIỆC LẬP TÒA NỘI-CÁC MỚI

(Điện báo Havas)
Ngày 17 avril 1925

Tòa nội-các thành lập như sau này:
Tổng-lý, kiêm bộ Chiến tranh: M. Painlevé;
Tư pháp: M. Sieg.
Ngoại-giao: M. Briand,
Tài-chính: M. Caillaux,
Nội-vụ M. Schramek.
Học-vụ M. de Monzie,
Hải-quân: M. Emile Borel,
Thuộc-địa M. André Hesse,
Nông-phố: M. Durand,
Thương-mại và Bưu-điện: M. Chaumet,
Công-tác: M. Laval.
Lao-động: M. Durafong,
Trợ-tá: M. Autéroa.
Các chức thứ trưởng như sau này:
Bộ tổng lý nội-các: M. Georges Bonnet,
Chiến-tranh: M Ossola,
Tuyên-truyền: M. Danielou,
Hàng-không: M. Eynac.
Mỹ-thuật và Khoa-học chuyên-môn: M. Delbos.
Các miễn giải-thoát: M Jammy Schmidt.
Tổng ủy viên tại bộ Chiến-tranh: M Bénazet.

Ngày 18 avril 1925

Ông Painlevé đã giới-thiệu các ông thượng-thư mới với quan Doumergue. Ngày thứ ba tòa nội-các sẽ đến trình hai nghị-viện.

(Vô tuyến điện Indopacifi)
Ngày 18 Avril 1925

Ngày thứ hai này, tại hội-đồng các quan thượng thư sẽ ấn định lời lẽ bài tuyên cáo tại nghị-viện.

Ngày thứ ba tòa nội-các sẽ đến trình tại hai nghị-viện.

Báo *Petit Parisien* có nói trước khi phân phát các bộ, ông Painlevé, ông Briand và ông Caillaux có nghị luận với nhau rất kỹ lưỡng. Đến sau ba ông cùng hợp ý nhau về tất cả mọi khoản.

Báo *Westminter gazette* nước Anh có nói ông Caillaux nắm bộ tài chính tỏ ra người rất là can đảm. Báo ấy lại nói: Từ khi ông Clémenceau ở ông dự đến chính-trị nữa, ông Caillaux thực là người có thể lực nhất trong chính-giới.

Báo *Daily expres* cũng khen ngợi ông Caillaux.

Nhiều báo nói trong tòa nội-các có ông Briand, thì có 18 nguyên-lão nghị-viện cũng ưng để ông Caillaux dự vào tòa nội-các.

MỘT BÀI THẬP ĐIỀU CHO CÁC NHÀ THÔNG TIN CHO CÁC BÁO

Một tờ báo Hoa-kỳ có đặt một bài thập điều cho các nhà thông tin cho báo ấy, tưởng cũng nên lược dịch ra đây để các bạn đọc báo xem.

I. — Muốn gửi tin gì cho báo quán nên viết ngay và gửi đi ngay. Cái tin mình nghe thấy, cái điều mình nghĩ ra, dương lúc ấy là mới, nhưng đến một giờ sau thì không mới nữa.

II. — Lời lẽ văn tắt, thì không mất thời giờ cho mình và cho cả các nhà đọc báo. Bao giờ cũng lấy câu sau này làm tôn-chỉ: Cốt lấy nhiều việc cần không cần nhiều chữ, quan hệ ở cái việc, chứ không quan hệ ở lời bàn.

III. — Lời phải sáng, chữ phải rõ. Tên người và chữ số nên cẩn thận, chớ nói việc nọ việc kia xảy ra ngày hôm qua hay ngày hôm nay, việc xảy ra ngày tháng nào nên viết rõ ngày tháng ấy.

IV. — Câu ngắn. Chấm câu nên dùng nhiều chấm hơn là nhiều phẩy, nhất là chớ quên chấm câu bao giờ.

V. — Cứ viết lấm dòng chữa đè lên trên. Gạch chữ lầm đi, mà viết lại ra chỗ khác.

VI. — Giấy viết một mặt, chớ viết hai mặt. Một tờ giấy viết hai mặt, mỗi mặt 50 dòng, chỉ có thể giao cho một người xếp được mà thôi, mà mất hơn một giờ mới xếp xong.

VII. — Một bài mất một giờ mới xếp xong, thường phải bỏ đến hôm sau mới đăng được.

VIII. — Một bài đã phải để đến hôm sau thì không khác bỏ luôn bao giờ đăng nữa. Việc ngày nào đăng ngày ấy, việc ngày hôm qua tai không bằng ngày hôm nay.

IX. — Viết gì cũng phải đề tên và chỗ ở. Chớ ngại gì, báo quán bao giờ cũng phải giữ bí mật. Mình đã dặn nhà báo giữ bí mật, không khi nào nhà báo lại không giữ lời.

X — Báo giờ cũng cốt ở sự thực, mà chỉ cốt ở sự thực mà thôi.

Tự do diễn đàn

Tính ghen của đàn bà

Phương ngôn ta có câu rằng: « Ớt nào là ớt chẳng cay, gái nào là gái chẳng hay ghen chồng »; lại có câu rằng « Vải nào là vải chẳng sồng, gái nào là gái có chồng chẳng ghen ». Nghe câu ca nao đó, thì đủ chứng rằng sự ghen tuông là một cái tính phổ thông của các bậc phụ nữ vậy. Nay ta xét xem vì có gì mà các bà không mấy ai tránh khỏi được sự ghen tuông và sự ghen tuông ấy có quan hệ đến gia-đạo là những thế nào? Người đàn bà mà hay ghen, xét ra cũng bởi nhiều cớ: Hoặc vì yêu chồng mà sinh ghen; vì ở đời nay, con nhiều đứa ông chồng quá mê sớm đào tối mận lân la cùng phường sớm sỡ, khi đã mê quá đỗ đi rồi, thì về nhà không những đối đãi thờ ơ với người yêu của mình, mà lại còn vì quá nghe lời xúc xiểm của bọn yêu tinh mà sinh ra tấm lòng có mới nới cũ; như thế thời con người cũng mình cũng nhau sống với thịt, thác gửi xương, tai nào khỏi sinh ra sự ghen tuông giận dỗi. Nếu người đàn bà mà không có lòng yêu chồng, cứ để mặc lang quân nay đó mai đây, mây mưa giăng gió, thì không những có bại hoại đến gia-phong của mình, mà thường có khi vì chồng mà quá bất khôn, thì nhà mình không khỏi có điều thiệt hại, đó là một lẽ ghen. Sự ghen ấy các bà, các cô nên ghen là phải. Nhưng ghen thì ghen, cũng phải nên tây cơ ứng biến mới được, vì ông ấy ông mà đã có tính riêng, đã có ý khác, nếu mình lại nóng nảy, lại đây mắng rủa mà chi lối thôi, thì khác nào lửa cháy đem dầu dập lên, nữa rồi quá mà ra mưa, mà bị tiếng sau là Hà-đông sư tử. Sao bằng ta đem giọng tươi cười, lời nói ngọt mà ngày đêm khuyên bảo lang quân, nước chảy mãi đá cũng phải mòn, huống chi là người, khuyên bảo mãi tất cũng có ngày nỗi đầu hồi quá, mà đổi lòng xưa hờ hững, ta duyên nam đậm đà, chẳng cũng là một sự ghen ôn thỏa lắm ra? Sự ghen ấy là một sự ghen dịch đáng, mà cũng có phần bổ ích cho đường phong-hóa trong xã-hội được ít nhiều vậy.

Lại còn một sự ghen nữa, là khi bản-vị có vợ có chồng, cũng có khi người vợ phải thất lưng buộc bụng, chân lấm tay bùn, dậy sớm thức khuya không quản công sức khó nhọc, để nuôi cho chồng ăn, chồng học, mong cho chồng một ngày làm nên danh giá vẻ vang, để được cùng trọn đời sung sướng. Không ngờ đâu chồng đến lúc gặp được phận đẹp duyên may, một mai tên chiếm bảng vàng, làm nên quan tham quan phán, cùng là quan nọ quan kia, thì lấy giờ lại lên ngựa xuống xe, cũng là hẳn nou thiếp đẹp, mà những bỏ cái nghĩa tao-khang. Cũng có người còn chất lương-tâm, tuy không xử đến nỗi bạ-đường, nhưng đối đãi với người mộc mạc nhà nông, cũng không được đậm thắm như kẻ lượt là gấm vóc. Những người đàn bà gặp vào cái cảnh ngộ ấy, ai là không khỏi than trách phận, nỗi sắc trong lòng, thôi thì lành làm gáo vỡ làm muôi, không còn nghĩ trước sau gì nữa... bởi thế nên mối sinh ra nhiều chuyện gia đình điên đảo mà ta được mục kích đôi khi... Thảm thiệp người đàn bà khác nào như thế mưa ca, may ra được vào gác tía, chẳng may ra phải ruộng cày. Song đã gặp cảnh ngộ nào mặc lòng người đàn bà cũng vẫn phải tuân lời ông chồng sai bảo. Như thế thì trong bọn ta-mi, ta cũng phải nên thể tất cho cái bọng của các bậc quân-thoa, không nên quá lạm dụng cái quyền lực của mình mà thành ra người chúng chăn chung gối. Theo lẽ chính đáng ra thì mình cũng phải để người vợ một cái quyền ghen chân chính. Cái quyền ghen đó, tôi là cái then chốt để giữ gìn trật-tự cho gia-đình, cho xã-hội. Nước ta lập quốc kể có mấy nghìn năm nay, mà cái trật-tự trong đạo phu phụ vẫn giữ được nghiêm-trang, cái nền luân-lý trong cõi ấy gia đình không đến nỗi đổ nát, cũng là phần nhiều nhờ về các phụ-nhân trong nước biết đạo trị gia vậy. Nhưng ta cũng nên các bà các cô chớ có nên lạm dụng cái tính ghen của mình quá, độ mà giữ lối, mất cả quan điểu, xô chân lỗ mũi, thì thực là trái hẳn với cái đạo làm người đàn bà của nước ta vậy.

Nói tóm lại, thì làm người đàn ông phải có lòng rộng rãi bao dung, đối đãi với người đàn bà phải có tấm lòng thành thực qui mến; làm người đàn bà phải có đức thuần hòa kính cẩn, đối với người chồng phải đem lòng kính sợ yêu thương. Vợ chồng ăn ở cùng nhau, khác nào mưa thuận gió hòa, mà đạo nhà thành ra vui-vẻ. Vì người đàn ông chỉ biết cần lấy cái sự vui-sướng một thân mình, mà làm trái bổn phận của mình đối với người vợ, thì trước hãy nên trách mình mà chớ vội trách người; đàn bà mà không hiểu cái nghĩa tam tòng tứ đức, chỉ đem lấm lòng đố kỵ mà giở thói lăng loàn thì không những bị mang tiếng là Hà đông sư tử, mà đạo trị gia cũng không thể nào có được thuận vượng được. Ta rất lấy làm ước ao rằng: đạo ông biết giữ sao cho hết được cái bổn phận của đàn ông, đàn bà biết giữ sao cho hết bổn phận của đàn bà, thì cái thuận vợ thuận chồng tát bể đông cũng cạn, cang là âu phu-phụ hòa, gia-đạo thành, có thể mong được thấy cái cảnh tượng vui vẻ ấy ở trong buổi tân cựu giao thời này, chẳng cũng là một sự qui hóa lắm rư!

Nam-thi, Vũ-đình-Trinh.

HÀI ĐÀM

Chăng thấy xừ sang

(Tiếp theo bài «Kẻ ở người về» đăng trong một số trước)

Mong xừ chẳng thấy xừ sang,
Ca-soong cái nghĩa đá vàng đôi ta.
Biết ngay hạn đã hoa-đà,
Lên boong là ách xà-la mối tình.

Xà-lù ông Nguyệt,
Xe thổ nay có bệt hay không ?
Cái-xi-xà là cái vợ chồng ?
Cát-sê mất phòng không mà chực tiết.

Mai-ri gôi xé giê-năng đét :
Xé li-la ang-ghệt lo-co (1)
Thôi thôi đừng nay nghỉ lại mai lo,
Ai lẽ mà cứ tự-do chơi bạt-mạng!
Thôi buổi bi-bong tình nhông-nhăng,
Tội tuồn chi mà chẳng văng tê.
Màn mùn cái đạo phu-thê.....

Sơn-phong.

1. Dịch ở hai câu lục bát :
Chồng con là cái nợ nần,
Thà rằng ở vậy nuôi thân béo mầm.

Giải đáp những điều pháp-luật

CAU HỎI. — Tôi có cho một làng ở huyện Cẩm-thủy (Thanh-hóa) vay 110 đồng văn-tự đã đem duyệt tòa. Nay quá hạn đã hơn một tháng mà làng ấy không chịu giả. Vậy tôi nên đem việc ấy kiện ở đâu ? xin quí-báo giải đáp cho.

TRẢ LỜI. — Vì dân xã ấy ở vào địa-hạt Trung-kỳ thì phải chiếu theo chỉ-dụ Hoàng-thượng ngày 12 avril 1913 do nghị-định quan Toàn-quyền duyệt y ngày 7 Mai 1913. Điều thứ 3 và thứ 4 trong chỉ-dụ ấy như sau này :

« Ai muốn kiện một làng nào thì trước hết phải làm một cái giấy trình quan Công-sứ tỉnh kể rõ tình đầu thế nào. Người gửi giấy ấy sẽ được tòa phát một cái giấy biên-lai. Quan Công-sứ khi nhận được giấy ấy rồi sẽ cho đòi ngay ký dịch đến hỏi rồi gửi giấy ấy cùng những giấy của ký-dịch trình bày thế nào cho các quan tỉnh để cùng với quan tỉnh quyết-định.

Hễ quan Công-sứ, sau khi đã hỏi ý kiến các quan tỉnh rồi mà quyết-định không cho phép được kiện bay là được ứng đối về việc kiện thì lời nghị ấy phải có đủ lẽ mới được. Sau khi đã hỏi ý-kiến các ký dịch rồi thì lý-trưởng có thể được khán-nghị lên quan Khâm-sứ và lên Phụ-chính phủ (tức bây giờ là Cơ-mật-viện). Việc không nghỉ ấy phải làm đơn Lỗ nhà gây thép gửi lên các quan chức đã nói trên ấy.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ-học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn; mà muốn luyện-tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ V

VĂN UYỂN

Xuân oán

« Lưu phương bình »

Song sa ác lận bóng hoàng-hôn,
Kẻ mộc người đâu, gợi lệ tuôn.
Tịch mịch không đình xuân sắp tối,
Hoa lê đầy đất cửa cài luôn.

Dạ tư

« Lý-bạch »

Trước giường chói ánh trăng tà,
Khác nào mặt đất phủ lòa đầy sương.
Cất đầu lên ngắm bóng gương,
Đặt đầu xuống nhớ cố-hương nghìn ngùi.

Triều-kim-Qui

Đêm đông nhớ bạn

Trời đông sương lạnh mây mờ,
Nhớ người tri-kỷ mà ngơ-ngẩn lòng;
Một mình vò-võ thư phòng,
Bóng bằng soi tỏ cho lòng nhớ ai!....
Trúc xe để nhớ cho mai,
Nỗi-niềm tâm-sự biết ai tỏ bày? ....
Tiếng đàn réo-rắt biên tây,
Hỏi người tri kỷ bấy chầy nhớ không?
Trăm năm ghi một chữ đồng,
Dẫu rằng nam bắc tây đông cũng đành.

Bạch-Vân.

Cảm hoài

Đã trải phong-trần với tuyết sương,
Cuộc đời dan lợi nghĩ mà thương.
Lẫn-lừa dâu bể lòng ngao-ngán,
Mắc míu tang bồng dạ vấn-vương.
Hai chữ A B tân học vấn,
Mấy hàng giá giữ cựu văn chương.
Cớ sự riêng đôi nợ nhà chi nước,
Gánh riêng đàng dài khó nỗi đương.

Xuân-Trường, nữ học sinh.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	21 độ
15 giờ	24 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		11	67
—	nhì, —	10	77
—	ba, —	9	87
Thóc hạng nhất,	—	7	25
Bắp ngô	—	8	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 f. 80

Thị giờ quốc trái. — Ngày 17 Avril 1925 : 45 30. — 56,25 — 47,30. — 46,90 67 20.

Tin tàu. — Tàu *Limchow* đến ngày thứ hai 20 avril hồi 12 giờ rưỡi ở Haiphong. Sẽ cất sự đi Hongkong đường Pakhoi.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 21 giờ 7 phút tối 19 avril.

Quan Thống-soái đi kiểm-tra — Quan Thống-soái Andlauer đã đi thanh-tra các miền Trung-kỳ từ sáng ngày rồi qua 17 avril. Ngài đi vắng chừng mươi hôm.

Phi-tướng Ý-đại-lợi. — Trong một số trước bản báo đã nói rằng nay mai sẽ có một chiếc máy bay Ý đi từ Rome sang Tokio và Melbourne rồi lại bay về Rome. Nay được tin rằng chiếc thủy-phi-cơ này là thứ hai từng cánh kền *Savoia*, máy tự động à 450 mã-lực. Các phi-tướng sẽ nghỉ tại Hanoi hai ngày.

Tòa Thượng-thẩm — Sáng hôm qua tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Vu khống bằng đơn nặc danh. — Ở huyện Đông-quan thuộc tỉnh Thái bình thường có đơn khi thì ký tên người này, khi thì khi ký tên người khác tố giác nhiều người nọ đến người kia làm điều trái phép mà xét thì những người có tên trong đơn không nhận làm và cũng không phải chữ ký. Quan huyện xét việc gửi đơn ấy có nghi cho Ng.-đình-Hinh ở làng Đông-cứ mới phải đến nhà khám thì bắt được ở trong tủ có một bản rập đơn và có một cái phong bì đề sẵn chưa gửi. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Ng-đình-Hinh 6 tháng tù. Tên ấy chống án nhưng có trát đòi không lên. Bởi thế tòa Thượng-thẩm ấy án vắng mặt. Nay tên ấy kháng án, tòa Thượng-thẩm xét thì cũng lại ấy án phạt 6 tháng tù.

Hà làm và giả mạo. — Ngày năm ngoái vì tỉnh Hưng-yên bị nước lụt, Nhà-nước có giảm thuế cho mấy làng, sức kỳ-mục lý-trưởng lên tỉnh lĩnh tiền thuế giảm để về phân phát trả lại cho dân đinh. Tên Hoàng-đi h Quang là cựu lý-trưởng cùng lý trưởng đương thứ và một tên kỳ mục lĩnh được 111 đồng rồi thông đồng với nhau chia tay bỏ tái không phân phát gì cho dân đinh trong làng lại làm mạo một quyển sổ kỳ tên những dân đinh đã nhận tiền rồi. Tòa Nam-án phạt tên Quang 6 tháng tù và bắt phải trả tiền đó với bồi tên kia (ủng phải phạt nhưng không chống án) bồi số tiền ấy trả dân đinh trong làng. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho lội tù án treo.

Chực lừa người lấy của Có một người tên là Bùi-tiến-Chu bị tiêu xung về việc cướp. Tên Ng-v-Quỳnh không làm ngề ăn lập gì đó biết liền đến nhà tự xưng là một tên mật khuếch nói khoác rồi bảo người nhà lo tiền để gỡ tội cho. Nhưng tiền chưa được cầm thì việc giả mạo ấy lộ ra. Tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt tên Quỳnh 6 tháng tù. Tòa Thượng thẩm y án.

Giả mạo. — Đinh-Am là cựu lý-trưởng bị thua không nộp thuế đinh thuế điền cho hai người phần thu đến lúc bị thua thì lại làm giấy phải lại mạo chữ ký của hai người phần thu ấy khai là nộp rồi. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Đinh-Am và Phạm Hữu mỗi tên 6 tháng tù. Nhưng tòa Thượng-thẩm thấy cho cả vì xét không đủ cứ chứng cớ.

Trốn thuế — Đinh-Hồ làm ruộng bị thua về bỏ thuế không đóng phải tòa Nam-án tỉnh Thái bình phạt 6 tháng tù và 6 tỉ 8 được tòa Thượng-thẩm tha vì không đủ tỉ.

Ăn mạng. Nguyễn-láo tên Ng-v-Cối và làng tỉ tên Lê-cửu-Hiên thường hay bị gắt trộm lẫn ở động mà hai làng ấy nghi lẫn nhau. Một đêm làng tỉ tên Lê-cửu-Hiên bắt trộm được đuổi đánh chạy sang địa-phận làng kia nhưng không bắt được kéo nhau về. Đến sáng thì thấy Ng-văn-Cối bị đánh chết ở địa-phận làng Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam cho là tỉ tên Lê-cửu-Hiên là trưởng-huấn và tuần-đinh đánh chết phạt mỗi tên 1 tháng tù án treo và 5 đồng. Nhưng tòa Thượng-thẩm tha cho cả vì xét không đủ chứng cớ.

Ngạch học chính — Nghị-định số 49 ngày 7 Avril 1925 của M. Trombetta đốc-học các trường Pháp-Việt đạo nam ở Hanoi thì nay bãi đi, Vậy M. d'Arcenay lại cứ giữ chức đốc-học các trường ấy như trước.

Lời cảm tạ. - Chúng tôi xin có lời cảm tạ các cụ các ông các bà đã có lòng thương tới giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám phu-quân, thân-phụ, nhạc phụ, tổ phụ chúng tôi hôm 23 tháng ba ta mới rồi ở làng Đại-mỗ tỉ là Hà đông.

Trong khi tang gia bối rối có điều gì sơ suất xin các cụ, các ông, các bà thứ lỗi đi cho, tấm lòng quảng-đại đó chúng tôi xin minh khắc.

Vi-vong nhân : Tạ-thị-Tòa.
Ai-tử : Lê-văn-Khoát vợ và các con
Lê-văn-Đạt vợ và các con
Lê-văn-Đại vợ và các con
Lê-v-Đường vợ và các con
Nữ-tử : Lê-thị-Minh
Lê-thị-Tiến.
Tế-tử : Phạm-văn-Tân
Ngô-văn-Thi.

Đồng gia bái tạ.

Cải chính. — Trong mục « các việc trộm cắp » đăng ở số báo hôm qua có việc cuối cùng vì mất mấy chữ và đặt lầm thành ra tối nghĩa, vậy nay cải chính lại như sau này :

« Việc Dương-văn-Thanh cáo việc đồng đăng ăn cắp của Tbị Ninh ở Yết-kiêu-thượng đó quan chánh-án Kiến-an đã quyền xét hỏi thì nay đã thi-hành. »

Quan chánh Đốc-lý thành phố Hanoi có lời bá cáo cho nhân dân được biết rằng con đường 96 ở gần chùa Châu-Long (hồ Trúc-Bạch) đang đổ đất và làm cống ; vậy ai có mỗ mả đề đây phải đến nhận mà cất ngay đi.

Nay kính cáo

Muốn bán một cái xe ô-tô « Delage » 11 mã lực còn mới
Hỏi tại báo-quán.

CÓ ĐI MỚI BIẾT :

Hiệu V. DEMANGE, 40, phố Henri d'Orléans, Hanoi, hiện có nhiều thứ vải mua sắm, và các thứ Nam hay dùng, giá rất hạ. Mời các quý khách lại xem thì rõ.

DỪNG KHÔNG HẾT,
MUỐN BÁN BỚT :
Gỗ trắc phiến, gỗ trắc vụn ;
Salon tủ chè, sập toàn bằng trắc
Hỏi tại, số 2.., phố Hàng Bồ, trước từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

CẦN CAO

Nay bản-hiệu lại cần mua nhiều phiếu quan như là : 4%, 5%, 6% cũng là phiếu đồng phòng 50 đồng.
Vậy ngài nào có muốn bán, xin chiếu-cố đem lại ngay cho.

PONDERIE TONKINOISE
HOÀNG-XUÂN-LÃN
53bis Avenue Henri d'Orléans
(Cuối ngõ Trạm tại Hanoi)

Lại mất trộm giấy điện hoại. — Theo lệnh quan Dự-thẩm Hanoi sở một thám đã cho xét việc mất trộm 4 dây điện-thoại ở quãng km 15+850 đường Hanoi sang Bắc-ninh.

Ai tin. - Bản-quán được tin rằng cụ thân-mẫu M. Lê-đình-Tuệ, thư-ký ở sở kiểm-sát Trung-kỳ tại Huế và M. Lê-Tinh-Nhân, thư ký tại công-ty Hỏa-xa Vân-nam, mới tạ thế sáng hôm nay tại quí xá ở phố hàng Nâu (Quai Clémenceau) số 40. Năm nay cụ hưởng thọ 70 tuổi. Đến sáng chủ nhật 19 avril này hồi 8 giờ thì làm lễ an táng tại làng Phương liệt (Vọng).

Vậy có mấy lời kính viếng cụ và chia buồn cùng quí quyến.

Muốn bán mấy con chó săn giống thực tốt (pur sang).
Hỏi tại M. Saurdaa, Hôtel Terminus Hanoi

Quan Đốc-tơ Bi-cô-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sôi thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng nhi-đồng.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi ông nói 314.
Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đỗ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi 2002

Xà-phòng « GADY »
có chất Glucérine
Mỗi bánh : 0$ 20
BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS, Hanoi

Giới thiệu sách mới :
KIM-VÂN KIỀU
Tiểu thuyết
tác tả quyền Thanh-tâm tài tử
Sách giấy 300 trang giá..... 0 $ 85
Cước..... 0 15
Mua buôn có món ở xin gửi mandat cho
M. PHAN-BA CAN
ký hiệu Nam-ký thư-quán, Hanoi

Lại sắp có phim ảnh Annam nữa
HỘI INDOCHINE-FILM
ĐANG LÀM MỘT PHIM ẢNH
KHỐI HAI THỨ HAI
? ? ? ? ? ? ? ? ? ?
Những vai đóng trò
Ông LƯƠNG-NỮU-THÂN đã LÉON CHALL.
ƯƠNG CAM-ICH.
NGUYỄN VĂN PHÚC. LÊ ĐÌNH-HAN B.
A. E. BI YÊN
NGUYỄN HỮU HUỆ.
V. NGUYỄN HỮU NHUNG
Tất cả chờ g người đánh giá cả.
Bản-hội xin đáp bà nào có lòng nhiệt thành muốn đóng trò Cinéma, xin ở nhà lại số 1, Rue de la Sapèquier, nói chuyện.

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MÀU HỒI QUYỂN MẪU BÁNG
(CATALOGUE) Ở MÀY

Ngạch lục-sự. — Nguyễn-bá-Can thư ký lục sự ở Lai-châu sau đổi về Phú-yên.

M. Trịnh-đình Quỳnh, thư ký lục-sự ở Phúc-yên đổi đi Lai-châu

Ngạch tòa sứ.— M. Vũ-văn-Viết thư-ký ở Thái-bình, được nghỉ già hạn một năm.

M. Bùi-văn-Thuần thư-ký thượng hạng tư, trước thuộc ngạch phủ Toàn quyền, nay đã tùy quyền quan Thống sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Ngạch khán hộ.— Mme Nguyễn-thị-Yến, khán hộ tực thu hạng nhì ở Ninh bình được nghỉ hộ-sản một tháng, lĩnh cả lương.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules hatlle de foie de morue)
Bán ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$90
地所賣買
家屋敷地建物賃貸借周旋全般

Một chú thợ sơn đào đất. — Phạm-văn-Oanh 23 tuổi, làm thợ sơn nhà ở Khâm-thiên đến làm thuê cho nhà Mme Loupy ở phố hàng Cỏ, thấy nhà chủ có cái hà bao đựng bạc liền thó ngay mất một trăm đồng. Nhà chủ đi tìm, thì gặp Mai-hàm phải người đi đào thám bắt được anh thợ sơn nay một đêm ở trong nhà cất nhà sắm đi ra. Lúc bắt được thì khám trong mình chỉ còn có mấy chục với một cái nhẫn vàng nhưng nhẫn vội đút lọt nhẫn vào mồm nuốt đi cho mất tang. Đưa về sở Mật-thám, hắn đã tạ nhận là có lấy tiền ấy và đã mua xà-tích, vải nâu, nhẫn vàng và sai phí cả rồi.

Nghe đâu các chị em ở Khâm-thiên cũng được mất nhẫn bở thì phải. Hiện chú thợ sơn còn phải ngồi lì tại sở Mật-thám để rồi giải sang tòa án.

Đánh người và ăn cắp. — Tên Lưu-văn-Đoan, 23 tuổi, số 5 ngõ Nam-ngư và tên Trần-Canh 24 tuổi, làm bồi ở 124 phố hàng Bông bị một người tên là Hà duy-Thái, nhà ở số 79 phố Thuốc-bắc thưa là đánh mình và ăn cắp mất một món tiền 46p. thì nay đã phải bắt giam để xét.

(Xem trang thứ ba cột thứ hai).

Một điều tiến bộ

Chúng tôi được tin rằng nhà làm rượu Hommel chiều lòng các bạn hàng An-nam hiện nay có chế ra hai thứ rượu bia rất ngon và êm dịu có đủ các tính chất vệ sinh, có thể bảo-vệ được sức khỏe, để được lâu ngày và cái giá lại hạ không rượu nào bằng.

Hai thứ rượu bia ấy đều tốt cả, nhưng khác nhau về cái độ rượu, và cái sức bổ.

Thứ nhẹ và ngọt dùng cho con trẻ và những người tì-vị yếu mệt, và một thứ mạnh và bổ dùng cho người lớn và bán ba cho con bú, trong buổi nóng nực, nay dùng rượu ấy đỡ nhọc mệt.

Bạn hàng An-nam muốn hỏi điều gì xin cứ đến buồng giấy số 47, phố Gia-long, Hanoi.

Số 168

THỦY-HỬ

NGUYỄN-DỖ-MỤC dịch thuật

...Tế-lang là *Tống-thanh* thấy nói tôi ở nhà *Sài* đại-quan-nhân đến, liền bảo cho tôi biết là đại-huynh sang nhà *Không* thái-công ở *Bạch-hổ sơn*, lại gởi tôi một phong gia-thư để gọi đại-huynh phải mau mau trở về.

Tống-giang nghe nói, trong lòng nghi hoặc, tại hỏi :

— Ông ở chơi nhà tôi cả thảy mấy hôm ? Có trông thấy thân-phụ tôi không ?

Thạch-dũng nói :

— Tôi chỉ ở đấy có mất đêm thì vội đi ngay, cho nên chưa hề được gặp thái-công.

Tống giang thuật chuyện cho *Thạch-dũng* biết, là mình định vào *Lương sơn bạc*. *Thạch-dũng* nói :

Từ khi tôi ở nhà *Sài* đại quan-nhân ra đi, thường được nghe trong bọn giang-nỗ cả-ông cải danh tiếng của đại-huynh là một người biết trọng nghĩa khinh tài, hay cứu giúp những kẻ cùng khốn. Vậy nay đại-huynh đã định vào đấy nhập bọn thì xin cho tôi đi theo.

Tống-giang nói :

— Còn phải nói chi nữa ! Một mình ông phòng có bẹp gí !

Nói xong, liền giới thiệu cho *Thạch-dũng* được biết *Yên-thuận* và gọi từ-bảo rót rượu uống. *Thạch dũng* vội-vàng mở khăn gói lấy phong gia-thư trao cho *Tống-giang*.

Tống giang xem thì phong-bì đã ngược, lại không thấy có hai chữ « *bình-an* », trong lòng càng thêm nghi-hoặc, vội-vàng mở ra đọc, đọc luôn từ đầu đến cuối, về cuối thư có viết một đoạn như sau này :

« *Hồi đầu tháng giêng năm nay, « thân-phụ bị bệnh đã là thế, hiện nay « còn quân tại trong nhà, đợi thân-« huynh về làm lễ an táng. Vậy xin « thân-huynh phải về ngay, chớ để lỡ « công việc.*

« *Thân-đệ : Thanh*
khấp huyết phụng thư »

Tống-giang đọc xong, ôm bụng kêu trời, vật mình lăn khóc rồi mình tự trách mình rằng :

— Chỉ vì đứa con bất hiếu này gây nên tội ác mà để đến nỗi thân-phụ tạ-thế. Người mà không biết đạo làm con thì phỏng có khác gì giống súc-sinh.

Nói xong, lại đập đầu vào tường mà nức-nở khóc oái. *Yên-thuận* và *Thạch-dũng* vội-vàng ôm chặt lấy *Tống giang*. *Tống-giang* khóc ngất người đi, hồi lâu mới tỉnh. *Yên-thuận* và *Thạch dũng* khuyên giải mà rằng :

— Đại-huynh chớ nên phiền-não quá !

Tống-giang ngẫm bởi bảo *Yên-thuận* rằng :

— Không phải tôi có bạc-tình, chỉ ngặn-trở vì việc thân-phụ tôi, nay thân-phụ tôi đã tạ thế rồi, thế tất tôi phải về. Vậy các anh em đây cứ việc mà đưa nhau lên núi.

Yên-thuận nói :

— Đại-huynh ơi ! Nay thái-công đã tạ-thế rồi, dẫu đại-huynh về nhà cũng là không kịp. Thiên-hạ có chỉ mẹ nào lại đợi đã ở đời. Xin đại-huynh hãy khoan-thai mà đưa anh em chúng tôi đi. Khi yên việc rồi, tôi sẽ theo hầu đại-huynh về nhà để làm lễ an-táng, cũng chưa lấy chi làm chậm. Cổ-nhân có câu rằng : « *Rắn không đầu thì đi sao lợi* », nếu không có đại-huynh cùng đi nào bọn họ chịu dung nạp chúng tôi.

Tống-giang nói :

— Nếu tôi đưa các người lên núi thì chậm-trễ mất nhiều thì giờ, không thể sao được. Bây giờ để tôi viết một phong thư, kể rõ đầu đuôi, rồi cho cả *Thạch dũng* đây theo các người cùng vào. Tôi không biết tin thì thôi, nay trời đã khiến cho tôi được biết thì thật lòng tôi nóng như lửa cháy, ngày dài hơn năm. Tôi không cần ngựa cưỡi, cũng chẳng phải ai theo hầu, chỉ một mình tôi đi gấp ngày đêm, mong sao cho về tới nhà, tôi mới yên dạ.

Yên-thuận và *Thạch-dũng* không thể nào mà giữ lại được. *Tống-giang* gọi nhà hàng mượn giấy bút, vừa nức-nở khóc, vừa viết một bức thư, ăn-cần dặn dò đi lại, không kịp gián niêm mà cẩm trao ngay cho *Yên-thuận*. Lại thảo lấy lá đáp và đôi giấy gai của *Thạch-dũng* để đi. Giắt ít bạc vụn vào trong mình, đeo chiếc đao lưng, tay cầm ngọn côn ngắn của *Thạch dũng*. Chẳng chịu ăn uống một chút chi cả, tức khắc đứng dậy ra cửa đi ngay.

Yên-thuận nói :

— Đại-huynh hãy đợi Tần thống-chế và Hoa tri-trại đến đây rồi sẽ đi, cũng chưa lấy chi làm chậm.

Tống-giang nói :

— Tôi không thể đợi được, đã có phong thư của tôi thì tất không ngăn-trở tỷ gì.

Tống-giang lại dặn *Thạch-dũng* rằng :

— Hiền-đệ nên vì tôi mà thuật rõ cuộc chuyện đầu đuôi cho các anh em cùng nghe, để anh em chớ lấy làm giận.

Bấy giờ *Tống-giang* lải thải ra đi, chỉ muốn làm thế nào nhảy một bước cho về ngay tới nhà được ! Lại nói về *Yên-thuận* cùng *Thạch-dũng* vào trong tiền-điếm ăn uống, tính trả tiền hàng, rồi *Thạch-dũng* cưỡi con ngựa của *Tống-giang*, cùng nhau ra đi. Đi độ bốn năm dặm nữa, tìm vào một nơi đại-khách-điếm để nghỉ trọ.

Ngày hôm sau, vào hồi giờ thìn, cả bọn cùng kéo tới nơi. *Yên-thuận* và *Thạch-dũng* thấy chuyện đầu đuôi việc *Tống-giang* với mẹ nhà chịu tang cho mọi người nghe.

Mọi người nghe nói, đều căm-tức *Yên-thuận* mà bảo rằng :

— Sao không cố giữ *Tống-giang* ở lại một chút.

Thạch-dũng phân giải đầu đuôi mà rằng :

— Ông ta nghe tin thân-phụ tạ thế, những muốn liều chết cho rồi, khi nào còn chịu ở lại. Ông ta chỉ mong gì mọc cánh mà bay cho chóng đến nhà, nhưng có việc thư phong thư kỷ-càng để lại, bảo chúng ta cứ việc đi, đã có thư này thì quyết không ngăn-trở chi cả.

Tân-minh xem thư rồi cùng mọi người thương-nghị rằng :

— Ngày nay đang ở giữa đường, tiền cũng đó, mà thoái cũng đó. Quay về không được, mà chia rẽ nhau cũng lại không nên, chi bằng chúng ta cứ đi, khi nào đến nơi, đem phong thư này, nếu bộ không dùng-nạp, bấy giờ sẽ liệu.

Khi ấy chín vị hảo-hán cùng làm một bọn, đem bốn năm trăm quan-mã, cả tiền gấm đến *Lương-sơn bạc*. Lỗng nghe ở trong bụi lau có tiếng ai lỗng tỏng vang dộng, chúng nghẹng đầu trông thì thấy khắp trong một cánh đồng sau đều có bóng cờ bay phấ-phới.

Tại trong vùng nước lại có hai chiếc thoái-thuyền chèo ra ; một chiếc đi đầu chở năm mươi tên lâu-la, và một vị đầu-lĩnh ngồi ở mũi thuyền, tức là *Bác-tế-đầu Lâm-xung*; còn chiếc thuyền sau cũng chở độ năm mươi tên lâu-la, và một vị đầu-lĩnh ngồi ở mũi thuyền, tức là *Xích-phát-quỉ Lưu-đường*.

Mặt trước *Lâm-sung* ngồi ở mũi thuyền, quát to lên mà hỏi bọn *Hoa-pinh* rằng :

— Các người là người ở đâu ? Quan quân nào đây mà dám cả gan chạy vào bãi sú-tăng ta. Ta sẽ làm cho các người không còn một miếng nào trở về, để tỏ oai đại-danh *Lương-sơn-bạc* này. (Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo.
15 nhân kính
Mặt có chữ đạ-quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá ..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

AI MUỐN HỌC ĐỜN-NHẠC

Mme Moreau giáo-sư đờn nhạc có bằng cấp 50. Bonnis Desbordes, dạy violon, piano, chant, solfège, dictées musicales. Mỗi lớp tuần-lễ dạy một lần, 3 $ 00 một tháng. Có dạy bài riêng.

Kính trình

KIM-THÁI

HANOI Số nhà 3, Phố hàng Ngang. Téléphone 480

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách. Téléphone 272.

2101

Pilules Antidysentrique

Thuốc bị rất thần-hiệu đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên

Mỗi lọ giá: 0 $ 60

BÁN TẠI:

Hiệu Bảo-chế MONTÈS

HANOI

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người bệnh ấy vẫn rình mà lại ở lại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nolal

0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sự vọng.

Nếu phải gió, không chịu được thời tiết ẩm nhiều, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nolal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0 $ 90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Kính trình

Bản-hiệu từ khai trương đến nay được các ngài có lòng quang-cố và công-nhận cho rằng chè bán-hiệu thật không phụ tấm lòng tin-yêu của các ngài.

Hiện nay bản-hiệu nhiều thứ chè đặc biệt thượng hạng: nước đẹp hương thanh, cánh nhỏ, như chè Sen tẩm danh trà, Bí hồng Bảo Bạch kế-Quan, Mộc-tây-Thi Trà chang-Vương, Ngọc-quan Âm, Thiết lo Hán, vân vân.

Các ngài có lòng chiếu cố xin kính mời đến bản hiệu mặc ở xa xin gửi lĩnh hoa quả ngay.

Kính trình

KIM-THÁI

HANOI Số nhà 3, Phố hàng Ngang. Téléphone 480

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách. Téléphone 272.

2101

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sáu phân vuông thì có ít nữa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chân lông, tại có đó mà cho da có hới ra hới vô. Nếu có buội bậm đóng nghẹt thì hới khí xuất nhập sao đặng. Bởi đó nên xà-bong làm chẻ phải có bọt nhiều đặng để thấm vô chón lông làm trôi sạch đồ dơ quẻ, mà làm cho nước da sạch sẻ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

Hội Hợp-thiện. — Bản Hội có mua thêm 12 mẫu ruộng để mở rộng Phúc-trang, những ông bà có tên sau đây có gửi tiền đến cúng về việc mua ruộng ấy:

Ông Ng-công-Thao, 77 hàng Bào 5 đồng; Bùi-bá-Liêm, 47 hàng Gà 5 đồng; Trần-v-Can, 57, Citadelle 5 đồng; Vạn-xuân hiệu, 12, Pipes 5 đồng; Hoàng-quản-Kỳ hiệu, 68 Paniers 5 đồng; Hiệu Lý-seng-Bảo, 42 Paniers 5 đồng; Quảng-thành, 1 rue de la Soie 5 đồng; Da-hòa-Tường, 48 hàng Ngang 5 đồng; N.-ân-thọ-Đường, 45 hàng Ngang 5 đồng; Ông Quan-ley-Tching, 45 hàng Ngang 5 đồng; Hiệu Phan-văn-Thành, 40 hàng Ngang 5 đồng; Lợi-Thái, 110 hàng Bạc 5 đồng; Bà Quảng-tư-ng, 143 hàng Bạc 5 đồng; Hiệu Chân-hưng, 62 hàng Bạc 5 đồng; Tế-hòa, 57 hàng Bồ 5 đồng; Ông Ng-v Xuân, 24 phố hàng Dận 4 đồng; Hiệu Phong-lai, 43 hàng Điếu 4 đồng; Đức-Mậu, 20 hàng Bồ 3 đồng; Bà Ngọc-Thanh, 161 hàng Bạc 3 đồng; Tà-Nhu, 98 hàng Bạc 3 đồng; Ông Phú, 86 hàng Bạc 3 đồng; Hiệu Quảng-tại, 131 hàng Bạc 3 đồng; Thành đạt, 56 hàng Bồ 3 đồng; Ông Trần-phương-bảo, 80 hàng Bạc 3 đồng; Ng-v-Hy, 75 hàng Điếu 2 đồng; Hiệu Đông xương, 44 hàng Bồ 2 đồng; Đại phong, 45 hàng Bồ 2 đồng; Bà Tử Giao, 23 hàng Bồ 2 đồng; Hiệu Phan-hòa-Thành, 60 hàng Ngang 2 đồng;

(Còn nữa)

Kẻ cắp mỗi ngày một tinh. — Tên Ng-văn-Nam tức Quang 8 tuổi vô nghề nghiệp vừa phải bắt về tội ăn cắp tại nhà Phan-đức-Thành ở ông Ng-ng. Số là tên bọm này leo lên trên cái giá kích bày đồ hàng tấm ở ngoài cửa, nằm trên đó đợi trong nhà đóng cửa rồi thì nó khoét nóc giá kính mà lấy móc lôi ra từng tấm hàng lên rồi đợi lúc đường vắng thì nó xuống. Giữa lúc đem bán thì người ta vớ được.

AI MUỐN LÀM GIÀU?

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng vạn!

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng ngàn, hàng trăm!

Muốn như thế, thì kíp mua một phiếu về cuộc sổ số, « Việc lớp Đài kỷ-niệm các trận vong chiến sĩ. »

Phiếu ấy có bán ở các nơi công sở, và các cửa hàng to.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đề mặt đồng Bắc-đầu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập Hoà.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bịnh lậu bịnh giang mai.

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50.

Phòng thăm bệnh tại HƯƠNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI số 236

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa-án. — Phiên tòa ngày hôm qua, thứ năm 16 avril 1925, xử những việc sau này:

Việc nấu rượu lậu lĩ ten. Pham-Lấy, Ng-thị Hồu, Lê-thị-Giêt, Pham-thị-Lý (vắng mặt) phải phạt tiền mỗi tên là 500 quan; Ng-thị-Tỷ can việc mang rượu lậu cũng phải phạt 500 quan; Pham-v-Hựa nấu rượu lậu phải phạt vắng mặt 500 quan; Phi-Mùi mua hàng lậu, 500 quan tiền phạt và một tháng tù, còn hàng-hóa bị tịch biên; Vong-Lộc bị tù và là chứa chấp những bớt tất lạ của hiệu Girodolle mất cắp được tha; Ng-thị Xuân ăn cắp tem nhà bạc của thị Nghĩa phải phạt giam 3 tháng 1 ngày tù; Trần-thị-Chiu và thị Uyên ăn cắp quần của thị Ba phải mỗi thị 1 tháng tù; Mac-đình-Phúc và Ng-v-Khả ăn cắp ba hộp nấm và một chai rượu mùi của hiệu Lu là thì coi tên Phúc phải giam 3 tháng 1 ngày, còn tên Khả xét không đủ chứng được tha; Ng-văn Gi du-đăng phải phạt tù ba tháng và phát vãng 2 năm; Ng-thị-Hữu, Lê-thị-Tuệ, Lê-v-Phúc và Lê thị Tuyên đồng mưu ăn cắp chiếc đồng hồ và dây đeo bằng vàng giá 12 đồng của chú Khách thì trừ tên Phúc được tha, còn mỗi tên phải ba tháng tù; Thị Tuy và thị Kiên ăn cắp một cái quần và hai cái áo của thị Minh thì thị Tuyy một tháng và thị Kiêu 15 ngày tù; Ng-quốc-Chi can việc ăn cắp than mỏ của sở than Hon-gay phải ba tháng tù án treo; Đỗ thị-Ba ăn cắp một cái nâu ở quan-khẩu phải phạt giam 15 ngày; Lương-văn-Bằng và Ng-v-Hảo, ăn cắp 40 cái bao không của sở Phospha es phải mỗi tên 1 tháng tù, Ng-v Quý, can việc ăn cắp xe đạp để kỳ sau xử lại mới làm án; Nguyễn-Bồng ăn trộm hai cái áo của người khác phải phạt 2 tháng tù; Ng-v-Ngôn can ăn đi trốn để đến kỳ sau mới xét; Ng-v-Cao can việc ăn cắp muối ở quan khẩu cũng hoãn để kỳ sau; Vũ-văn-Liên ăn cắp nửa 15 ngày tù; Lê-đình-Chắc, Phạm-v-Lung và Trần nhật-Tân lường đảo và bội tín một món tiền 16 đồng của nhà Bạ.h-thái-Bưởi phải phạt mỗi tên 3 tháng tù và 2 $ quan còn tên Tân được tha; Mahomed Youssof to tiếng và lăng mạ M. Messon phải phạt giam 10 ngày và 100 quan

KIẾN-AN

Việc cướp ở nhà thương. — Việc này bản báo đã đăng trong một số báo trước, nay lại được thêm tin sau này:

Hồi 1 giờ rưỡi đêm hôm ấy, có khán-hộ Như-thị-Vân đang ngủ tại buồng trong nhà thương, sực nghe có động trở dậy, thì đã thấy một người đàn ông lực-lưỡng tay cầm con dao dài đứng sừng-sững ngay chân giường nằm, giơ dao chỉ bảo có Vân phải im, hễ kêu thì chém. Thôi thế là cô Vân hồn vía lên giới, run không được nữa. Quân hung thủ bảo phải đưa thìa-khóa hòm cho nó, nhưng không đưa, nó liền lấy dao bẩy khóa hòm, rồi gọi một đứa đồng đảng nữa vẫn đứng chiến ở ngoài nhảy qua cửa sổ vào, hai đứa vơ vét hết mọi đồ đạc trong hòm cùng khăn áo treo ở tường, cả thảy đáng giá tới 313 đồng bạc, chúng lại sang cả buồng đứa đẩy tớ gái bên cạnh vơ-vét thêm ít khăn áo nữa, rồi trói giật cánh khuỷa chủ nhà lại, cầm thìa khóa ra khóa trái cửa mà cút thẳng.

Việc này hiện đã trình sở Sen-đầm nhưng tử bấy vẫn chưa thấy đó là được tin tức gì cả.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản cắt giấy quán báo, chứa lại chỗ nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào tem 3 xu bằng tem cũng được để chi tiền giấy quán khó.

Đã xi không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ hoặc phải trả công hơn.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Việc trồng dừa. — Về các tỉnh, dừa là một mối lợi rất lớn mà được lâu dài, nhưng nhơn dân ở bãi bạt dãy họ không biết lưu-ý đến, vì họ cứ yên trí rằng không cần bón gì, có muốn trồng cũng ăng năng, cũng chỉ trồng làm cảnh mà chơi, chứ không phải là trồng để thu lợi. Về việc này, 2 năm về trước, quan trên đã lưu-tâm đến hết sức khuyến dạo nhơn-dân ở mang cho thật rộng, có quan nông-nghiệp kỹ sư là ông Jean Lan đi xét, thổ nghi từng địa-phận và bày vẽ các trồng cho dân xã, còn giống thì mua tận trong Bình-định là nơi thổ-sản.

Hiện nay những đám trồng dừa trong các bãi thấy đều xanh tươi tốt đẹp lắm, thật là một mối lợi vĩnh-viễn cho tương-lai vậy.

Quan đã trồng thật nhiều rồi, mà bây giờ quan trên vẫn khuyến-khích trồng thêm. Cũng là một điều đáng mừng cho nông-giệp xứ Lhà vậy.

(Xem trang thứ tư).

SẮN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 18 Avril 1925

LẠM ĐIỂN CHỨNG NGỌC

Xót tình mẹ góa con côi,
Bảng vàng bâu ngọc tên bồi cho phu.

Ban ngày chủ-nhật 19 Avril 1925

CON ƠI MẸ PHẢI LẤY CHỒNG

Tương con nên phải lấy chồng,
Mây xanh sao để mà hồng nắng suông,

Tối chủ-nhật 19 Avril 1925

TRƯỜNG TU CÔNG CHÚA

Tích hát này vui lắm. Có cảnh đa sơn nữ-nhạc ra mùa hát — Lại có cả các loài thấy tộc mới sắm rất đẹp thêm nữa trông rất rực rỡ lắm, xin các ngài chiếu cố đến xem đông cho.

Tối thứ hai 20 Avril 1925

SONG Á ĐÔNG VINH

Người ấm ở bậc giàu sang.
Ngẫm ra mới biết thua gan đờn-bà.

CẦN NGƯỜI LÀM

Cần một người chauffeur-mécanicien thật thạo về máy autos và một người chauffeur cả-nhân. Ai muốn làm thì cứ viết thư cho công ty Bỏ-đăng-Tông, Vinh (Nghệ an) Lương cao. Có quyền-lợi về sau.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cắt cả in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người tìm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký cẩu vẩn tắt, hoặc thêu qua, không xác được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hai chứng-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ rượu về những hình lạ làm trò-cười cho thiên-hạ và người có tri khôn thì không ai có thể mua được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng:

Chiếu nay đại được phép cầu MONTÈS qui dâng, sẽ cất nấu một thứ rượu bổ để tặng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gởi cho qui được phòng chế bổ để tỏ thánh-ý.

Khâm thử.

欽此

內閣奉

准

大清

光緒

三年

五月

初七

日

內閣

奉

硃批

欽此

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

HIỆU TRỌNG-QUANG

L. BERSE kỹ-nghiệp

82, Phố hàng Trống và 96, Đường Huế, Hanoi.

Xe đạp cực đẹp 150 $ 00, và 160 $ 00

XE ĐẠP HIỆU DARING

Giá từ 450 quan trở lên

CÓ BÁN CHỊU CHO TRẢ TIỀN DẦN

Mới đến nhiều đồ chứa về xe đạp và xe nhà

Giá rất hạ không đâu bằng. — Hỏi gì ở bản-hiệu

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ GANG SẮT — CÁC CƠ-KHÍ

Một vài thứ giá hàng hóa:

Cân đong trong nhà, đế bằng gang, đĩa bằng đồng, cân được 5 kgs. Mỗi cái:	65 fr. 00
Một bộ quả cân bằng đồng, có đế bằng gỗ	35 fr. 00
Crémone. Chỗ đồng đính bằng gang 16 c/m × 2 m.	6 fr. 75
Then cửa bằng sắt 38 m/m tám dino 6:	1 fr. 00
Pène dormant 1/2 tour. Hai tai khóa 14 c/m.	12 fr. 00
Thước 5 branches à ressort. Gỗ sơn 16 m/m	2 fr. 00
Place universelle noire tête noire 18 c/m.	8 fr. 00
Toile émeri hạng nhất, đồ các số.	0 fr. 20

BOITE POSTALE N° 40

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, RAFFOUL & Cie
Phnom-Penh — Saïgon — Cantonnais — Hanoi

TOURANE

Xiếc Đại-Nam. — Phường xiếc Đại-nam đã khai diễn tối hôm 14 avril tại đám đất trống phía sau nhà Đông-pháp ngân-hàng. Tối hôm ấy trời êm-lặng ấm-áp, nên người đi xem đông lắm, ngồi chật cả các hạng. Phường xiếc phô-diễn lắm trò khéo, tài lạ, rất được công chúng hoan-nghênh.

Nghe rằng phường xiếc định sẽ diễn mấy tối, để lấy tiền giúp cho nạn dân Trung Bắc-kỳ, hội Hồng-thập-tự, và giúp việc lập nội-quán của hội « Trung Bắc-kỳ nông, công, thương, tương-tế ». Các việc nầy đều do phòng trị-sự hội « Nông, công, thương tương-tế » tổ chức hộ.

Hôm chủ-nhật 12 avril phòng trị-sự hội « Nông, công, thương tương-tế » có tiếp riêng đãi ông chủ phường xiếc, tại tạm thời hội quán.

Sập hầm đất chết người. — Hôm nọ có nhà kia nhận việc đắp mô, mới thuê người đi gánh đất đó. Chẳng may khi người phu đương đào thì bỗng-linh hầm đất sập xuống đánh bẹp, chận lại đến ngang ngực bị thương nặng, chở về nhà thương được một lát thì chết.

Nguyên đây là nơi bãi bể toàn một thứ cát trắng, chỉ có mấy làng phía trong là có từ đất đỏ giẻo như đất sét. Bởi vậy nên mỗi khi ai có đắp nền nhà, hoặc đắp mô mả, hay làm gì đều phải về trong ấy gánh đất đỏ về dùng. Dù đào bới mãi làm ngày thành hang thành hố, lại nhân trên mặt đất vững cây cỏ khó đào, họ cứ phía dưới moi lần mãi vào trong mà lấy đất, thành ra cái hầm sâu thẳm, nên mới xảy ra nạn sập hầm chết người như vậy.

QUẢNG-NAM

Sập cầu. — Hôm nọ đương giữa buổi trưa, thốt nhiên nghe người cầu Giáp-năm đánh ầm một tiếng, chấn-động cả một vùng, đã vậy như long trời lở đất, mọi người hoảng hốt không ai hiểu chuyện gì, vội đổ xô ra sông xem, thì thấy cái cầu đã sập mất hai vày ở giữa.

Cái cầu nầy nguyên từ độ bão lụt năm ngoái, hai vày ấy đã bị lún thấp xuống rồi ; song từ bấy đến giờ vẫn cứ để thông hành một cách mạo hiểm. Mới đây có người lính tu-bô lại, họ mới xeo nẹy lên để làm, nhưng trong khi làm, lại không bắc cầu tạm, hay là làm phà chở gì cả, cũng cứ để đi lại như thường. Hôm ấy nghe đâu buổi sáng có mấy cái xe tay đi qua, và trước khi cầu đổ lại có chiếc ô-tô mới chạy qua khỏi được một lát. Chẳng rõ bởi tại xeo nẹy lên mà vẫn cho xe chạy, rung động mạnh nên nó đổ, hay là tại sao, chỉ biết rằng may sao khi đổ lại nhằm buổi trưa là khi tạp thuyền đều nghỉ, và đương nắng cũng ít có ai đi ; chớ nếu như khi xe ngựa hành-khách đương qua, thợ thuyền đương làm, và ghe đò đương đậu dưới cầu, mà cầu sập thì nguy biết đường nào.

Hiện nay đương xây cầu lại, và phải dùng phà để chở tạm qua sông.

Thiết tưởng từ rày về sau nếu có cầu nào làn bư phải chữa lại thì nên cho bắc cầu tạm, hoặc chờ phà để qua sông, chờ khi xong xã sẽ hay, chớ đừng có làm cái lối vừa tu-bổ vừa cho thông hành như thế nữa ; rủi xảy ra việc sập cầu như vừa rồi, mà rơi một chiếc ô-tô, hoặc đôi ba mạng người xuống sông, thì chẳng phải là một điều tai nhỏ vậy.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phải làm cho hay ho vật nặng thuốc nầy rất để, vì có mất them không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc nầy có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BÒ 1$40

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giip.

Mắc bệnh giip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol
0$60 một ống sáu cachets

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sắc nhiễu, hàng tân nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nuyến, Hải, lụa, bằng, quế, sản sản và hàng Saigon như lĩnh, the, sản sản.

Nay mới có dệ các mũi, tăng thêm, mong đem mũi mới mẻ rộng khắp. Những hàng nếp bán buôn từng tấm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, nếu ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sin gửi contre remboursement.

Salut
Chào hỏi
TU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

CÔNG-TY VẬN-TẢI ĐÔNG-PHÁP
7, Boulevard Bobillot HANOI
XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các nơ Michelin
cho ô-tô và xe tay

Độc-quyền về hàng ô-tô
MAJOLA 7 và 10 mã-lực
OTTIN DESGOUTTES 12 và 14 mã lực
Camionnettes LUC COURT
1000 và 1500 kgs.

Xưởng chữa xe
to một nhà chuyên môn chế-tường
Chữa các xe ô-tô xe ngựa và xe tay cũ thành mới
CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI
ô-tô và xe tay
Bán buôn các thứ

Gởi giấy thép thì đề tắt là : CHEDOTAD HANOI — GIẤY NÓI SỐ 73

PHẢI LÀM SAO
những người YẾU ĐUỐI, MỎN MỎI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU !
Dùng **VI TRÙ' TRÙNG ĐỘC** và **BỔ** là
La SOLUTION PAUTAUBERGE
có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX
Uống vô hại tí, hiệu nghiệm về **CẢM HO** lâu năm ho
TỨC NGỰC đau **KHIẾU XƯƠNG, GẦY GÒ.** Ăn
NGON có SỨC, hết đàm và ngứa
HO LAO
L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酒補
J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nói-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một chốc con
每晚午飯前各服玻璃杯一次
Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet PARIS
19, 21, 32, Lamb's Conduit LONDRES

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu tân mai)

Đã năm mươi năm nay nhiều người cũng đã biết nước có chất sắt là một thứ bổ lắm cho họ, nhưng họ hết chiếc mà vẫn không đánh sắt cho để rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước ấy không bổ lắm gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngâm vào trong thân thể được thì tất phải chế tạo ra cũng gần như nguyên chất của thứ ấy mới được. Chính một ông dược danh ý là quan Dược sư Rabuteau ở Balé, nghĩ ra tìm ra cái lợi của sắt mà chế ẩn với tanin để ngâm vào thân thể, là thuốc Dragées Rabuteau (hiệu tân mai) đã có công hiệu lạ lùng.

Cái dùng rồi lợi, để da thắm tươi, sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống để tiêu và lại khỏe mạnh như thường.

Ở cửa hàng bào chế to đều có bán cả. 2.55

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau da dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

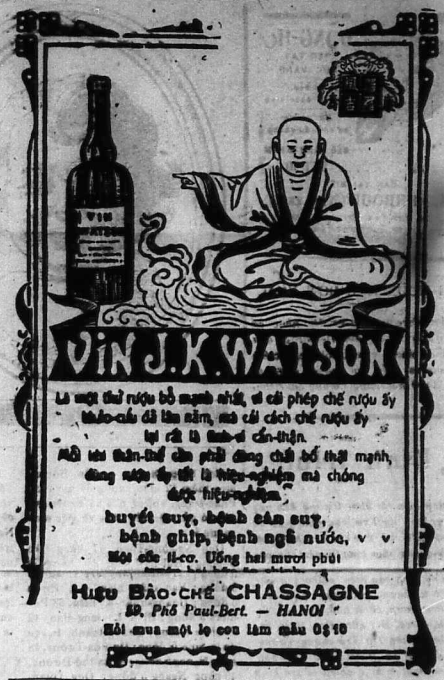
Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 10

Có bán tại Nhà Ba chuông, Hanoi

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯƠNG
VALDA
dùng trong lý, ngậm phải lúc thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHỮNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi xâm, vân, vân.
MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐỔI CHO ĐƯỢC THIỆT THUỐC HƯƠNG
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ liệu
- VALDA -
mới thiệt phải

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì có phép chế rượu ấy bảo-cáo đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.
Mỗi lần bản-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tốt là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy, bệnh giip, bệnh ngã nước, v. v.
Một cốc ti-cơ. Uống hai mươi phút
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Mới mua một lọ con làm mẫu 0$10

SẮP MỞ
Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI
NÊN CẨN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MỚI ĐI
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỞI HÀNG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cho các nhà gạch, nhà máy điện, máy bào, cưa và dùng về công nghiệp, v. v.
Ses Usines de CONSTRUCTIONS MECANIQUES à LAIPHONG. Giấy nói : Tên viết tắt : CABESTAN

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC
500.000 quan
Nhiều được thì thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số
Thực là một cách đặt lãi chắc chắn nhất về lợi nhất
Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan
CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY :

1 lô à	500 000 quan	2 lô à	5.000 quan
1 lô à	250 000 —	1 lô à	2.000 —
2 lô à	100 000 —	12 lô à	1.000 —
2 lô à	10 000 —	1.72 lô à	500 —

Có vé được dự vào cuộc rút số mới khỏi vốn. Khi số vé của mình trúng thì thôi
RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)